

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1836. 11. Juhni.

24ta lappa.

Meschu walloda kaiminu starpâ.

Beidsama dakta.

P. J. Brangs gohds! Sinni, kaimin, ka mums arri naw wairs brishw darwas detinaht, un kungi fenn likfuschu semneeku darwas zeptus fadausht un gluschi izahrz diht. Ar ko tad nu rattus smeibreht? — Tad darriju, kâ zitti darra; gabju fleppen meschâ, aptahsu kahdus behrsu kohrus, gribbedams deggutu wahritees no misahm; labbu tshuppi jau biju sakrahjees un pat labban gattawâ to aisnest us mahjahm. Bet wels tawas azzis! tē arri mescha fargs jau bij klah; pasihsti Lusha Brenzi! kautschu mans frustdehls, bet tuhda! manni kiblosa. Gan luhdsu, lai peedohd; ne kâ! tad gribbeju prettim turretees un ne dewu ar labbu sawas misas. Bet ko tahdam darrihs, kas jauns un stipraks pah mannim, un kam stohbris rohkâ? Mescha fargs panehme man zirwi un aisnesse to lihds ar mannu maischelu ar wissahm misahm, un fuhdseja manni muischâ; tai paschâ deenâ wehl dabbuju sihmi, festdeen aisnahkt us pagasta teesu. Ko dohma! nu neween bij jamaksa muischai 2 sudraba rubli par apkehstahm behrsehm, bet wehl dabbuju 10 negantus zirtenus us mugguru par to, ka ne biju tuhda! ar labbu dewis, bet sahjis mescha fargam prettim turretees. Kur tad wehl tas spreddikis, ko tur dabbuju dsirdeht par weltu, un kâ manni sunnija wisseem dsirdeht, un manni lammaja par wezzu mescha saglu! Kad few piklis! brangs gohds tahdam negantam frustdehslam!

L. A. Pareisi; es Brentscha weeta buhdams, ittin tapatt buhtu darrijis. Jo woi tad naw grehfs un kauns, kad juhsu meschâ reds simtu simtu brangas smuidras behrsees, kas apkehstas no degguta mekletajeem, bes misas stahw un wahrgst, un leela pufse jau pagallam nokaltuschas un saufas. Sinnama leeta, kautschu lappa kohkam par to ne kas ne kaisch, kad tam appalschajus refnus sarrus nozehrt un apfappa, un tad jo prischu aug un tshakli us augschu dohdahs; bet kad jeb kurram kohkam wissapkahrt misa nonem, kaut arri rinkis tikkai plauksa plattumâ buhs, woi kad to wissapkahrt apfappa, tad tuhda! firgs, kalst un, ne zik ilgi, tad buhs bohja. Rudeen, Brenzis pareisi darrijis! —

P. J. Pareisi, un atkal pareisi! tã ween tu fakk, brahl, neeka kohkus schelodams, bet ne zilwekus. Kad tahds sihws effi, tad gan arri saweem behrneem ne wehlefi ne frija trauzinu taisiht, woi kahdu grohsinu no misahm, kur ohgu laikâ eebehrt ohgas? —

L. A. Kas to dohs? teescham ne wehleju, bet saweem behrneem jau fenn to esnu un itt zeeti aisleedfs; schee to arri ne darrihs, tam warru galwoht! jo aispehrn wehl, kad sawu paschu dehlu peedsinnu behrsu lohbihoht, no ka few gribbeja wahzeli taisiht, nogreesu no tahs paschas behrses farrikus, un ohgu weeta! dewu sawam Jurkelam rubbena kahpostus baudiht. Dizzeji, no tahs reises-manni sehni kohkus wairs ne maita, ne apfappa, ne eezeht, ne pee semmes noleez, ne pehz jauneem putneem kash pele u. t. j. pr. Kad stabuli gribb, us ko duhdoh, tad teem patâ labprah! dohmu kahdu whitola sarru, ir truhbes teem ustaisu, lai spehle un istrubbejahs; par to jau behrni! —

P. J. Ak tu wahrna tehws! par tahdu masu wainu mihlu behrnu graisht! —

L. A. Par to mans Jurkelis naw mirris, bet tikkai labbu mahzibu dabbuja, kâ pee nahkash, par to ka mannam wahrdam ne bija klausijis. Woi tad winnu kuhlu eefsch

dusmahm un bes sianas, fà daschdeen muhsu lautini darra, fas sawus behrnus brihnum isluttina; bet kad paschi faschuttufchi, tad tohs neschehligi sitt un nopehr, brihscham arri bes wiffas wainas. Bet kohfus samaitah naw wiff masaf waina, fà tu nepareiff dohma, brahl! bet wiffuwairak semneekam itt leela waina, fo labbak par grehku warr faukt, tapeh; ka neweens zits tik dauds pa meschu eet un strabda, fà semmes-wihrs, un ar semaeeku pulku ir ta skahde eet leelumã. Kom tad muhsu meschõs reds tik pasaul dauds aplausus, apkehstus, apkappatus, eezirus, apswillufschus, eededsinat, istezzinat, aplohbitus un wiffadi eewainotus un samaitatus kohfus? Woi naw zaur to ween, ka muhsu semmes lautini wiffai wehl ne proht un ne wihsho kohku un meschus pareiff zeenih, bet to par masu leetu turr? Woi tad ganna behrni, ir zella laudis jelle taupa kohfus, fo ar leelu puhlinu garr leelzeekem stahda un dehst, ir paschõs dahrsõs? Neefstõs eedami, woi labpraht ne nozehrt tuhda wiffu lagsdu, woi pee semmes noleekdami, ar warru to salausch, pahru reekschu peh; kur ne warr peefneegt ar rohfahm? Tapatt darra ar abbelem, zehrmawfscheem, ohsoleem un wiffem auglu kohfeem, kad ahboli, pihlaschu ohgas un sibles augsti stahw us kohfeem, woi paschõs tschuffurõs. Tad sweesch ar rungahm un sprungukeem, tad dragga, sitt un dausa ar garrahm kahrtim, kamehr sarus aplausch un kohku samaita. Un woi tad brihnumõs? — behrni darra, fo reds wezzafus darram; teem jelle kohks irr masaf leeta! Lai tikfai, tà eet arweenu wehl; gan ahtri meschu bads kaulus trizzinahs. Tad pasfaule paleek gudra un ne fakfa wairs: kohks ir masaf leeta; tad fahk kohfus schelohht un taupiht; tad proht meschus kohpt un fargahht un leelã gohdã turreht; ir fahk meschus jau seht ar fehshanu, un jaunus meschus audseht ar leelu puhlinu. Woi grippi, brahl, to peedsihwoht patõ, woi saweem behreem wehlefi to redseht? Tad no Deewa teefas waidefi: gruhiti laifi! —

P. J. Lai Deews pasfarga! Bet ar fo tad rattus buhs smehreht, us to man wehl ne effi atbildejis, kad naw brihw ne darwas dedsinahht, ne deggutu wahriht? Deschus tapatt ne warr buht.

P. A. Lai smehre ar taufeem, fas speh; un fas ne speh; lai pehrf woi darwas, woi deggutu. Echo ir paschi lai nemm un taifa no behresehm, fas ar sinnu zirfas un jau pee semmes laifas, bet ne no meschã wehl stahwofschahm; ittin tapatt, fà krijes un kameenes nemmam no leelahm eglehm un preedehm, kad balkeem tahs nozehrt, kad waijas ga. — Bet par darwahm man zittads padohms. Kad es fungs buhtu par tahdu leelu meschu, fà jums irr, kur tik dauds faufu un wehl-laustu kohku, wezzi seefsi, prauli, gari zelmi un stubbeni un t. j. pr., es gan wehletu kahdeem gohdigeem semneekem darwas dedsinahht, bet zittadi ne, fà ar tahdu sinnu. Prohti: darwafklus un sweklu pilnas faknes teem dohtu par weltu bes kahdas mafas, lai nemm un isrohht no semmes, zif gripp un speh; un kur ween atrohd! Bet faknu un zelmu dohbus buhs tuhda sinuffi atfal peelihdsinahht. Das mescham naw par skahdi, bet wehl par labbu; jo mihtstã pahrzil-latã semmẽ jaunõs mesch labpraht un jo ahtri nemmahs augt, fà to wiffur warr redseht. Un atfal malka, ar fo ugguni usturreht, darwas zepli un darwas tezzinahht, to buhs par naudu no zeeniga funga pirkt un affehm pee zepta uskraut ar mescha farga sinnu. Labs fungs jel wiffai dahrgi ne turrehs sawam wihram tahdu fliktu malku, fà pee darwas zepta bruhkeht warr, un ar fo meschu tihri, kad to salassa un iswedd. Un atfal semneeks, kaut arri pufõ rubli fungam mafafatu par assi, tomehr winnam wehl atliktu par gruhitu puhlinu sweedru teefa sawã kabbatã, kad kahdas io mazzas melna meddurina (woi wairak) par gaddu warr pahrdohht pilsehtã. Taggad nudeen schehl irr, kad meschã redsu, fà zelmeem un darwafsteem, fo ne skaitiht ne warr, itt baggatas swekles schãpatt isteff pee semmes, kur ne weenam ne derr, ne sunnam, ne faklam, no fa ar gohdu gattawu naudu warretu dabbuht, kad sinnatu mihtu Deewa dahwanu pareiff walfahht. Bet kad tà darritu, fà taggad tew teizu, tas wiffem par labbu buhtu, tikpat fungam, fà semneekam un wehl pascham mescham. Fo dohma, kaimin, woi tà ne buhtu labbi, un woi ne gadditohs pee jums fas malku pirktu, ar fo darwas tezzinahht? —

P. J. Deefin fã labbi buhtu, un arri labpraht malku pirks no funga. Es patõ tuhda pirmais buhtu. Taggad ittin frustõ darwas peh; Nabbaga lohpan gruhiti, pas

ſcham auſſis ſahp, kad ratti ſahl tſchihſteht, un us zellu ittin fauns preeſch paſauls; nudeen par apſineeklu, ne ſtrihki warr uſtaifih, ar fo iſkaptu iſtrih, kad ne pirſſi Nihgâ kahdu darwas muzzinu. — Bet fungi arridsan warretu itt labbi ſaweem laudim bes maffas doht to neeka malku, kas preeſch darwas zepli waijaga; par to wehl nabbagi ne palifs. Bet to fenn ſinnu; laikam tu us fungu puffi ſtahwi, kad no meſcheem ar tew runna. —

L. W. Kâ tab zittabi buhſchu runnah? Woi tab meſch fungam ne peederr, un woi labbam brihwneekam peeklahjabs, ubbagam lihds deedeleht un luhgt, fo tizzigi ſtrahdadamâs patâs warr pelnitees un gohdam aiſmaksah? — Elawehts Deews! wehl fungi peh; meſcheem muhs deesgan ſchehlo un palihds, un dohd, kas waijaga; bet to meſchu Lehſſichanu tiffai ne grihb, un ſahdſibu ne zeefch; to ſohda, kâ peenahkabs. Ja grihb ſinnah, kâ ſweſchâs ſemmês ar meſcheem dſihwo, kâ tohs tur kohpj un ſehj un audſe un ſarga, kâ wiſſdahrgaku mantu, zif tur ſemneeki malkas dabbu, kâ dahrgi tur malku malka, kâ ſahrtigi un tauſpigi tur ar malku dſihwo, un kâ gruhti un itt neſchehligi tur noſohd meſcha ſaglus un pohſitajus; tad eij pee muhſu mahzitaju, kas zittus gaddus Satschu ſemmê dſihwojis, ſcho wiſſu ar ſawahm azzim redſejis. Tahdam wihran warr tizzeht, fo ſakka; tas tew ſtahſtihs, par to tew brihnumâs buhs to dſirdeht. Tad ſawu Deewu teiſſi, ka ne eſſi Satschu ſemneeks, bet Latweeſchu wihrs. Rudeen, brahl! woi tizzi, woi ne tizzi, bet es patâs, kad es kungs buhtu par tahdu meſchu un leelu pagafu, kâ juhſu, es zittabi walditu, un dauds leetas pawehletu un jaunu buhſchanu ar laudim eegrohſitu, kas tift jums gan ne patiftu, bet itt teefcham labbas buhtu. —

P. J. Eij pee wekka ar wiſſu Satschu ſemmi un ar ſawu mahzitaju! Warr buht, ka Deewa wahrbus ſchis gan pareiſi proht teift, bet fo tahds prattihs no meſcheem! tahus neekus ne grihb ne dſirdeht ne ſinnah, lai ſtahſta, kam patihk klaufitees. Labbal ſakki, brahl, fo un kâ tu darritu, un kahdas jaunas leetas tu eegrohſitu, ja muhſu kungs buhtu.

L. A. Papreeſch jums wairs ne dohtu ſkalla malku, woi tiffai us puffi tift dauds, fo taggad dabbujeet; jo ar to meſchus itt leeliſki tehe, ſkalla duhmi azzis ſamaita, un laudis aplam drohſchi un besprahrtigi ar ſkalleem dſihwodami. Kas warr iſteift un ſaſſaitih, zif ugguns grehki muhſu ſemmê jau nahkufchi zaur ſkalleem? Woi naw teefa? — Ne; ſkalla malku jums wairs ne dohtu! —

P. J. Ah rê; gattawa funga ſmakka! tu gremscha! ar fo tab krahsaus aiſkurſim? Kur waffardâs gaischunu nemſim, kad mums ſkalla malku wairs ne dohtu? Woi tab kurmeem lihds pa tumſu buhſim grabſtih? —

L. A. Ugguni warr uſturt ir bes ſkalleem itt labbi ar ſeena woi ſalma kuſchki, ar ſmalkeem ſauſeem ſarrineem woi needreem, ar tahſi un miſu un t. j. pr., to wiſſi gan labbi prohtat bes mannas teiſſchanas, un eljes un ſwezzes dohd wehl labbaku gaisinu, ne kâ ſkali. To warri mannas mahjâs redſeht. —

P. J. Eraks! woi tad wiſſeem tahda kulite, kâ tew, brahl! Ahu! kur nabbags ſemneeks neuns, ar fo eljes pirktees; kas to dohs! —

L. A. Kad ne grihb pilſſehâ pirkt, lai mannis peh; paſchi taifa eljes, kas naw leela mantu, woi ſkunſtiga dahrga leeta, kad tiffai to proht. Bet taifnibu ſakfoht, kâimin! kad muhſu ſemneeki tiffai puffi to tam ſawai rihtlet atrantu, fo tai paſchâ pahrl leeku wehl eetezzina un ittin par faunu un grehku, tad pateefi buhs deesgan, ar fo eljes pirkt, un wairak, ne kâ waijaga.

P. J. Tê nu atfal wezza dſeeſma! to gan arri no ſawa mahzitaja buhſi mahzijeet! — Bet fo tad wehl mums leegſi, kad tu kungs pahrl mums buhtu? jel grihb dſirdeht tawu gudribu? —

L. A. Wehl es jums aiſleegtu ſahrtis un gullſehâs kohkus preeſch ſehſtinahm, ar fo meſchus atfal breeſmigi pohſta, un glufchi bes waijadſibas. —

P. J. Ko ſakki, bes waijadſibas! woi tad paſaulê bes ſehſtinahm warr dſihwoht? —

L. A. Lai taifa ſehſtinâs; woi tad to leedsu? bet ar ſinnu, kur itt nohtigi waijaga, un ne tift aplam dauds un wiſſâs mallu mallâs, kâ taggad wehl pee jums meſchineekeem

reds. Eij raug, kà lauzineeki dshwop un pahrtcek, kam meschu naw; tee tew mahjish. Tur sehtinu ne reds, kà ap pascham mahjahm un dahrsceem. Kas teem dohs tahdas garvas ganneflu gatwas, fur lohpus dsenn; tahdus leelus aploklus, lohpu dahrsus ar fahrschu sehtahm, gullsehtahm un stattineem, kà pee jums reds. Tur apschohga mahjas ar wijahm, fo pinn un taifa no fahrleem un schahdeen tahdeem schaggareem un krusmu kohkeem. Tahdi schohgi ilgi stahw un mescham naw par skahdi, tikpat, kà stik, kà tu=sehtinas, fo tur labprahnt taifa no kohku sarreem, kas smukki stahw un stipras.

P. J. Sinnu gan, ka smukki stahw un stipras, bet kahds pubhinsch ar wijahm un siffakeem! Kas to warr pabeigt strahdaht? —

L. U. Ne kà, brahl! jums tikkai-fweescha un par to nepatihkama leeta; zittadi, tizzi, ka masaks darbs un dauds weeglaks, ne kà ar juhfu sehtinahm no fahrtim, gullsehtahm un stattineem. Kur ihsti meschu bade, tur labs fainneeks jau proht sawu dahrsu un mahjas weetu apwalnoht, itt dshku plattu grahwi rakdams; israktu femmi us weenu pufsi fweesch, un tad apkrauj ar wellenecem smukki pa fahrtam, lai welleni wissu walli apsefs no abbahm pussehm un eesek. Wehl labbaki buhs, kad walles wirsu kahdus ehrfschkus, woi aweefu, susteru, rohschu woi wilku drihzecku kruminus dehsii. Et fur labba leeta, un darbs un sehtina us muhschigeem laikeem; neween jauki isstatahs, bet kad ehrfschki jo ar gaddeem beesaki faaug, tad stipras sehtu ne warr atrast, fo aplam ne zilweks, ne lohpi, ne mahjas putni, ne patti pohstineeze zuhka ne pahrfahps. Kur tad wehl ohgu gahrdums? —

P. J. Das jau gan buhs us tahdu wihsi, kà taggad wissur fahk kappenes un kapsehtas apwalnoht. Ea irr nudeen labba leeta un ittin gudrs padohms; jo ar sehtahm jau ne bij itt ne kahds gals. Bet pee kappenu wallnehm wiss pagasts kohpà strahda, bet kas tad fainneekam dohs tahdu spehku? Uhu, brahl! — Wabbols naw ehrglis! —

L. U. Neba weenà deenà darrams; lai pamasthtinam strahda, pawallas laikà, scho gadd, un atkal zittà un wehl treschà un t. j. pr.; kas tad dsenn? Jo leels darbs jo leels preeks un labbums, kad pabeigts. Bet tad arri muhscham wairs ne mescha tehrinsch, ne tas pats darbs wairs darrams, kà pee sehtahm. Woi tad lapsa, woi pellite mafa sawu allu patti ne isroh? — Kas tai nahk par palihgu? — Par to nudeen naw behdas. Kad jekfurru labbu leetu tik eefahk darriht, gan to arri pabeigs, kad ihsti grihb darriht; bet kad ne mas ne fahk, no gruhuma bihdamees, tad, prohti, arri gallu ne reds; un ne tew labbums ne preeks buhs! — Wehl zitti jau nostattijusch, kà muischàs darzra, un no kungeem mahzijuschees reddetu sehtinas taisiht, kas tahdi kohka trallini, fo meetu starpà statta un eesprausch, aisness gattawas un noleek, fur grihb un patihk; un kad —

P. J. Sinnu, sinnu; muhsu zeenigam kungam sawà ohtrà muischà lohpu dahrsi ar tahdu kustamu sehtu, kà tur sauz. Kad lohpi kahdas neddelas tai weetà stahwejuschi un to jau labbi eefuhdojuschi, tad nonemm tahs paschas garvas reddeles, aisness un statta zittà weetà, un eetaif atkal jaunu laidaru lohpeem, ar to paschu sehtinu. —

L. U. Un kad seema klaht, fur sehtinu pawissam ne waijaga, tad nonemm un atzest pagallam nohst, noleek pee mallas un glabba us zittu gaddu; tad darbs atkal gat taws. Salki woi naw labba leeta? Kad ruddeni reddeles nonemm un glabba, tad pee mahjahm tahdas garvas gatwas wairs naw, fo seemas laikà wehj=putteni peedsenn pilnas ar sneegu, fo brauzeis nolahd, kad pa sneega kuppeneem mohzabs un sawu lohpu nopuhle, un kas rudsus puhde pawassarà. —

P. J. Kà nu ne buhs labba leeta! — Bet fur jelle femneeks beigs tahdas reddeles ustaisiht? — Neeki, brahl! Kungs gan eespehj; tas tikkai pawehl, tad leeta padarrita; bet femneekam pascham japeedurr naggi pee darba. —

L. U. Klufs par to; kad salikfi kohpà wissu laiku, zauras deenas, ir wesselas neddelas, fo tu ilgaddus pa meschu strahda ittin par weltu, saltumu zeesdams pats lihds ar sawu sirgu, kamehr wissus kohkus, stabbus, fahrtas, gullsehtu kohkus, stattinas, meetus un wissas leetas fagahdasi un peeweddifi, kas tew preeksch tawu sehtinu pulku waijaga, fo ilgaddus woi no fauna taisi woi peelahpisi, — tad itt teescham tanni

paschâ laifâ weegli uestaisi fohka trallinus un reddeles kuffamai fehtinal, kas tew der-
rehs us ilgeem gabdeem, un ar fo meschus kaupitu, fâ waijaga.

L. A. Warr buht! — Bet man leekahs paschu fungu taggad dsirdejis. Nudeen,
gattawa funga walloda! Kur to effi mahziere? — Woi beeffi muischâ effi pee fawa
zeeniga? —

L. A. Esnu gan, kad manni sauz, jeb pascham kad waijaga, un no fawa zeeniga
funga jau daschu labbu padohmu dsirdejis un gudribu smehtis. — Bet kad tu garefohds
man pahremetti funga wallodu par to, ka tew ne wehleju meschus kehst ar pohsta feh-
tinu pulku; fo tad nu teiffi, kad es laudim balkus un kohkus wairs ne dohtu, ar fo
feena schuhnischus taifst us sawahm plawahm meschds, fâ tahdus taggad deems
schehl wiffas mallu mallas wehl pee jums reds. E irr atkal mescha pohsts ittin leelu-
mâ; apdohma, zilweks! ikweenam leelam fainneckam juhfu nowaddâ, ja mas, tad diwi,
bet labpraht arri 3, ir 4 tahdi feena schuhnischi us plawahm; wehl arri zittam turri-
gam kalpa wihram fahds schuhnitis. — No teem kohkeem, fo te ittin par weltu
nihzina, warr nudeen wesselu fahdschu usbuhweht. Kur tad nu wehl tas neisftai-
tams sacru un schaggaru pulks, us fo sawas feena gubbas leekat, kad tabs us bah-
schanu pee schuhna peeweddeet, fo sauzat: gubbas list us lappahm; ikgad dus
us ikweenu plawu, un preefsch katru schuhni, jauni sarri un schaggari ar lappahm! —
un gan sauz par sarreem; bet kad ar azzim reds, jif dauds jauni kohzini, smuidras
behrstis, elkschisch un wiffadi lappu kohki lihds nozirsi un appatsch gubbahm tohp
likri, tad irr, par fo smaggi nopuhstees mescha deht! wai Deewin, wai! —

P. J. Ko nu aplam waidi par tahdu masu leetu! Bet fâ tu warri fazzist,
ka feena schuhni par weltu? — Râ tad beigtum feena darbu, un fur mihlu feenu bah-
sifim un glabbasim, kad schuhni ne buhtu turpat us plawas? —

L. A. Râ tu nu runna, wezzigs wihrs! Kas tad dohd lauzineekeem, fur meschu
newaid, schuhni us katru plawu? Schee woi laudsi mett turpatt plawas, kad tahda
woi wiffai flapja mukleja weeta, fur ne warr iswest, bet labpraht feenu rattds sakrauj
un wesumus tuhda us mahjahm aistwedd; tur stahw drohschaki saglu pehz, un ohtrs
darbs wairs naw ar weschanu seemas laikâ; un lauzineeki tikpat sawu darbu pabeids,
ihstâ feena laifâ lihds ar jums. To gan ne warr leegtees, ka feena darbs wairak feh-
kabs, weegliki strahdaht un plawu ahtraki warr nokohpt, kad katrai saws schuhnihts,
ihpatschi flapja gaddâ, woi kad mahkuli ahtri sawelkabs pee debbes un leetus draud.
Bet woi ahtraka darba deht mescham tahdu begalla leelu stahdi buhs darriht? — Ap-
dohma pat! Aprasta leeta no tehnu tehweem schee pohsta schuhnischi, kas zekahs no
winneem laikeem, kad wehl par dauds meschu bij muhsu semmê, fur no swehreem ne
warreja glahtees; to brihd plawas ar schuhneem taifidami, pareisi darrija un itt gudri;
bet nu zittadi laiki; un ar laiku buhs zilwekam gudram palikt. Tad nu arridsan muhsu
deenâs meschi jataupj un jakohpi. Zeescham ne weenu balki wairs, woi grihda kohku
jums dohtu preefsch feena schuhnischeem un t. j. pr., kad es juhfu kungs buhtu. —

P. J. To labpraht tizzu; jo nu skaidri redsu, ka ihsts funga gars un tizziba
eeksch tew. —

L. A. Eâpatt jums arridsan ne dohtu ne weenu balki preefsch jaunahm istabahm,
woi zittai ehkai, kas waijaga, kad ne buhtut papreefsch ihsti labbu pamattu (grunti)
likfuschl, us fo eegrohsst jaunu ehku. Jo laudis ittin par smeeklu un kaunu buhwes-
dami sawas ehkas us plikku semmi. Jif ilgi tabs stahw? Labbi, ja kahdi 30 woi 40
gaddus. Ne jif ilgi, pamats no semmes drehnuma un flapjuma pahremts sahft puht,
ehka grimst azzim redsoht eeksch semmes; nestehketu appalu kohku starpâ un balku schir-
bâs leetus un drankis paleel ilgi gulloht un atkal ehku puhde, patschi isdohdahs, fees-
nas paschkeebjahs un t. nu wiffa ehka pagallam; buhwe un strahda atkal no jauna,
kehst meschu atkal no jauna un gluschi par weltu. Woi tâ naw? un naw grehks un
kauns ar tahdu buhweschanu? —

P. J. Klau nu! Kam par welti dufmo, brahl? woi tad fainneeki pee mums ne
loek sawas ehkas us refneem brangeem ohsola, woi swekkaineem preefschu fluttscheem,

ja mas, jelle katra stuhri weenu, ie zittu pa widdu, us fo tad paschu beesaku balki par pamattu leef, lai ilgi stahw. — Ee jaw —

P. U. Suhds ar juhfu kluttscheem, un mescham jo leels pohsts ar teem! kohks irr kohks un ne akmins! — Par ilgotni smiltis un semme faehd un flapjums puhde arri wiff, zeetaku resnu kohfu, kas us semmes gull un ehka tikpatt pagrimst un paschkeebjabs, kaut arri ne tik ahtri un ihfa laikä. Sinni, ka pee mums leefam Deewu luhgt basniza par jaunahm ehkahn, fo schehligs Deews palihdsejis gohdam ustaisiht.

P. J. Tãpatt arri mehß; tã jelle waijaga un peeklahjabs. —

P. U. Ne zik fenn wehl muhsu wezzais mahzitais man stahstija, ka tam gaddijees jau oht rã lahgå par tahdahm jaunahm ehkahn Deewu luhgt, fo eeksch tahm paschahm mahjahm fainneeki buhwejuschi taani laikä, kamehe winfeh pee mums dshwo, kas wehl newaid pilni 40 gaddi. — Ee irr taws stiprs pamats us kluttscheem!

P. J. Ar fo tad zittu labbaku pamattu likkim? —

P. U. Ar akmineem un zittadi ne; woi prohti?

P. J. Prohtu gan; bet kur tad tohs nemfim? Kas nabbaga semneekam dohs kalkus; un muhrneeku, un naudu, un spehku to isdarriht? —

P. U. Kur tad es nehmu akminus; un woi manna istaba ne stahw jauki un zeeti us muhri? un tãpatt jau dauds malläs reds un darra, kur ruhpiht fainneeki, kur leelu meschu naw, un kur semneeks sinn, ka zittadi balkus ne dabhuß, pirms pundamentu jeb kreetnu grunti lizzis fawai ehkai no akmineem. Tad to arri eespehj isdarriht. Un kam tad kalku un muhrneeka waijaga? Laimigs, kam kalku zeplis tuwumã, un kas to woi par weltu woi par lehtu naudu warr dabhuht; jö labbaki gan irr, kad kalkus warr peelikt klaht. Bet kam naw, lai peeteek labbi mahli, fo jelle wiffur par weltu warr dabhuht. Un woi tad leela skunste un posaules gudriba, grahtwinu taisni israkt, to ar akmineem pildiht, un tad pehj schnohra akminus likt un blihweht eeksch mahleem, tuffchas weetinas un akminu starpas peepildiht ar maseem akmineem un mahleem, lai leeli akmini zeeti stahw, un tã semmu muhri zelt, kas pehda augsts — lai arri pusspehda buhtu — pahr paschu semmi stahw. Kas tad man to mahzijiß? Pascha nams, pascha spehks, pascha rohka! Un tikpat gudri un spehzigi wiffi tuhda buhseet, tik fo jums zittadi balkus ne dohtu preeksch jaunahm ehkahn, pirms jums pundaments gattaws. —

P. J. Ak tawu skohpumu ar mescheem!! — Labbi, ka tawi laudis ne effam: tu jau —

P. U. Pag' brahl, tas wehl wiff naw, fo jums aisleegtu, kad juhfu fungs buhtu. Jums arri mescham par skahdi un truhkumu par leeku dauds ehkas irr, un bes leelas waijadfibas. Nudeen brihnums redseht; kur ween kahds turrigs semneeks, kam leelas mahjas, kur lai skaita, un atraddihs pee jums, ja mas, tad kahdas 12 lihds 15 fawadas ehkas, leelas un masas; kas katra fawã weeta ihpaschi stahw, ar fawu ihpaschu juntu un gehweli ar schlaupstahm. Sawrup stahw istaba, kur dshwo, sawrup rijas, sawrup laidari, sawrup flehtis, sawrup pirts un t. j. pr. Ikweenam kalpam, woi bandinees kam sawa flehtis, sawas kuhkis, kas sawrup stahw. Zik kohfu tã isseet gluschi par weltu! —

P. J. Nu, woi tad beschus warr buht? Kur tad sawu nabbadsibu glabbafim, kur labbibu iskulfim, kur lohpinus likkim, kad ne rijas, ne flehtis, ne kuhkis ne dohßi? — Un woi bes pehrchanas pirtis buhßim sweedros palikt un bohja eet ar sawu nestale dribu? Ir juhku lohps kahdu reis masgajabs, un wiffi putni perrahs, un tu —

P. U. Fo tad nu aplam puffo un tuhda launojees, brahl! jel ne esmu kahds nejeha, bet labbi gan sinnu, ka pirts irr muhsu semmes laudim itt lohki waijad sigã un itt teizama labba leeta, behl mihtas wesselibas un skaidribas; to jums teescham ne leedsu. Bet kad 2 jeb 3 semneeku mahjas itt tuwu klaht weena pee ohtras, tã ka bij dohmaht, ka weenam fainneekam peederr, kã daudsreis trahpahs muhsu widdu, kam tad ikweenat sawa ihpascha pirts sawrup? woi ne warr ar weenu paschu isstitt preeksch abbahm mahjahm. Lai arri par kahdahm pehdahm leelaka buhtu, bet ar to paschu siltumu! — Tas pats ar rijahm, kur diwi kaimini, kã puschelneeki itt blakku kohpã dshwo. Zik tad ilgi kullam, un laudim rijas waijaga? Labbi, kad lihds seemas swehtkeem, woi puss gaweneem, — tad wiffzauru gaddu stahw tuffchas un dihtas. Woi

tab nu ne warretu abbi fainini (nahburgi) pamihschu kult eefsch tahm paschahm rijahm, pahneddetahm abbi kohpâ siltumu peewest un ehku peekohpt? Zif tab masak malkas iseetu no mescha! — Un atkal wiffas flehtis un kuhstis, kas weenahm mahjahm peederr un wajajaga, woi tahs ne warr appaksch weenu juntu list un mihligi kohpâ buhweht? kaut arri ikweenai flehtinai sawas ihpaschi aisslehd samas durwis un sawas seenas ar apzirkeem, plaukteem un wadscheem: tatschu weena patti prahwa ehka; kas ne ween preeksch azzim jaukaki isffattahs, bet arri drohschaka buhschana, deht sag seem. Wet kâ tab nu pee jums pulks masu ehku, weena schè ohtra tè, bes kahrtas un sinnas, fur un kâ katram patihk, schi garriski schi schkehrsam, schi atkal sehst ruhnam par paschu widdu; atkal zitta itt tahku nohst no mahjahm, nudeen juffu juffam, kâ furmu raffumi, flitri isffattahs un leelu ruhmi aisenem itt in par weltu, un jadohma, ka tur mahjas laudis weens ohtram ne tizz, woi eenaidâ dshwo sawâ starpâ, un salmus un kohfus ar tahdu buhweschanu itt in par weltu samaita.

P. J. Klau nu, kahda fungu gudriba! woi traks, gattaws kungs jaw effi. Ne gribbu wairs tewi dsirdeht. —

L. A. Lai kungi paleef sawâ gohdâ, brahl! Kam tohs apfmeet? — Es itt in meerâ buhdams ar sawu semneka kahrtu un ammatu, itt teescham ne gribbu par fungu buht, Wet ja taws buhtu, tab tew wehl aisleegtu —

P. J. (runna starpâ, preeksch fewim kurnedams:) Kahdu jaunu leetu nu wehl dabbuschu mahzitees? —

L. A. Waffaras swehtkôs tawas mahjas puschkoht ar meijahm — un Jahna waffarâ Jahna sahli plaut eefsch mescha.

P. J. Wilti! par tahdu masu leetu ir paschu swehtu tizzibu nizzinaht! — at tu pagans! meschus schehlo, bet par tizzibu ne behda.

L. A. Ekkur masa leeta, kad par wiffu leelu pagastu, fur ween durwis un wahrri, tur diwas meijas statta; woi to warr isffaitiht, zif jaunu kohku ar to suhd no mescheem? un atkal Jahna sahli plaujoht pa meschu? Do gan par sahli sawz, leela pufse arri mescha sahle, pukkes un lappas irr; bet zif jaunu ohsolu kohzinu lihds noplauf un pahrnefs us mahjahm, woi ohschus, ktawas, leepas, blihgfdnes un t. j. pr., ko eesprausch lais daru stenderôs, woi pahr sehst wahrteem ar galleem kohpâ faseen. Un kam laudis to darra? — Ko muldi, brahl, par tizzibu! Woi ta irr fretne lahga tizziba, kad zerre ar to flimmbas un sehrgas nowehrst no lohpeem, lai tesmini swehtiti un lohpinu prischu un spehzigu buhtu, kâ jauni kohki ap mihiu Jahna laiku? — jeb kad dohma un tizz ar to wiffadu zittu nelaimi, ugguns grehku, saglus un paschu launu aistrenkt, lai ne eenahk pa mahjas wahrteem? — Tizziba gan irr, bet deemschehl par kaunu un grehku leeka mahnu un blehnu tizziba, wezzu wezs eeraddums un atleekums no kumscheem paganu laikeem wehl, bet ne kristiga, kas mahja Deewam pawehleetees; un to tizzigi luhgt un peefaukt, lai farga un swehtibu dohd un palihds pee labba darba, un tad peekohs dina, lai zilweks pats muddigi strahda, gudri fargahs no nelaimes, ar apdohmu prahs tigi dshwo, un kad nestunda kahda tam useet, bes pascha wainas ar Deewa sinnu; tad lai tahdu Deewa peemefleschanu panes ar pasemmigu firdi un pazeetigâ rahmâ prahtâ. Schè tew skaidra taifniba par tizzibu, ja gribbi sinnaht. — Kad es pamohdohs, tad muhsu mallâ wiffapfahrt basnizas wehl puschkoja ar meijahm. Wet prahtigi kungi lihds ar mahzitajeem atstahje un aisleedse scho mescha pohstu, un woi par to Deewa wahrdi sudde no basnijahm, jeb masak swehtibas mums taggad nahk no tizzibas nokohp schanas basnijâ, ne kâ to brihd, kad ar meijahm puschkosa? — Ne kâ; eeraddums, brahl, flitks eeraddums ar wiffahm meijahm un Jahna sahli, un zittadi ne, — pee tam paleeku, un tas mans galla wahrds, jebfchu wehl dauds ko warretu peeminneht un stahs stit, ar ko laudis apgrehkojabs prett mescheem. —

P. J. Man arri wairs ne gribbahs dsirdeht tawas jaunâ leetas un sinnas! tu jelle runna tâ itt in, kâ pats wairs ne buhtu semmes wihrs no muhsu kahrtas, bet semneekam par kaunu un stahdi ween, un allasch par apfmeeklu. Wet par fungu grehkem prett meschu ne wahrdinu ne falki; woi ta irr taifna walloda? Ko? Woi tad pareisi,

fad naudas fahrigi fungi tik brihnum dauds malkas un balku ar plohsteem us pitsehs tahm nolaisch, un pahrdohd? jeb fad neefa siwju un suschu pehz, uppes un paschu Daugawu ifgaddus no jauna aisdamde ar wikkahm un tazzi? — Ro? — Tu Deewin! — Ras tur meschu iseet, un zittahds pohsts mescham ar to, ne ka ta masa leeta, kas semneekam wajaga pee sawas masas mahju buhschanas! — Bet tu jau semneeku pretti neeks effi; ko te wehl runnaht! —

L. A. Naw teefa, ne esmu. Bet kas mums kaisch par kungeem, ko tee ar sawu mantu darra, ko ne darra! woi tad mesch teem ne peeberr? — Tad nu pascha mesch, pascha skahde, pascha luste, pascha labbums. Bet ka tu atkal fakki: masa leeta effoti, kas semneekam wajaga, un ko tas mescham par pohstu darra. Woi tad weens pats semneeks pasaulê? Woi ne irr zitti fimti jubstu pagasta ween? — un wissi ta dare un dsihwo pehz tehwu tehwu eerashahm ar meschu, lihds kamehr waldneeki zeeti aisleeds un sohda. Eebe nu; bet tew allasch masa leeta! Saleez kohpa wiffus grehkus prett meschu, ko tew esmu minnejis, un apdohma, ka ne tiftai weens pats, bet tuhstoschi wehl ta darra un par negohdu ar mescheem dsihwo, tad naw wairs masa leeta.

P. J. Warr buht, zeenigs kungs! ko buhs darriht?

L. A. Klau nu, mehditais! nu jau manni apfmeij no Deewa teefas! — Pat labban wehl gribbeju ar tewim runnaht pahr zeplisheem rijas, pahr seeksteem un kohkeem, ar ko linnus apflohdsheet uhdeni, pahr scheppereem, pahr gannu un peegulneeku uggu neem, pahr sahrkeem, pahr nekalteem (skrittuteem) ritteneem un raggawahm, pahr sihpahm preeksch kohku traufeem, pahr geikstehm, schuhpuckeem un lihksteem un dauds tahs dahm leetahm, fur wehl leelas wainas pee mums reds, ko gan warretu labbaki eetais siht un meschus taupiht, — bet woi tad wehrti ar tewim runnaht? — Tu jau pagal lam sihws effi palizzis, un ne gribbi wairs dsirdeht. Tad labbak ne ko wairs ne teikschu; woi jelle schksim kautees deht mescheem?

P. J. Paliksim labbi draugi! jebchu tu meschu schelotais, un es meschu pohstis tais un leels grehzeeneks tawas azzis. Eesim nu katrs sawu zellu, brahl! faulite jau leela gabbala, un man jasteidsahs, ka mescha fargas manni atkal ne useet pee luhkeem!

L. A. Sapatt arri man jasteidsahs; jo zeenigs mescha kungs manni jau gaidihs un wehl man gabbals, ko staigahht lihds tai weetai, fur schodeen meschu tihri. —

P. J. Tad nu ar Deew, kaimin! zittu reis warri wairak wehl stahstihht, ja gribbi; klaufschu atkal bes dusmahm (taifahs aiseet).

L. A. Pagaidi wehl masu brihtinu, brahl! Sinnu, ka manna Eihse man jel buhs fahdu blaschkiti pee gibbas klahht likkusi, ka mihta feewina labpraht mehds darriht, kulli fataisidama preeksch mannim, kad pee gruhtha darba man jaet us ilgu laiku; un scho reis 3 deenas blakku tur strahdasim mescha (mekle sawa kullê). Teescham ta irr — raug schè! Nu schè tew; nodferr labbu malzinu schapatt no buddelites, noskallo dusmas, un lai aug jauni meschi! —

P. J. (Blaschkiti pee muttes lizzis, fakka smeedamees:) lai aug semneekam ko pohsiht! (padsehriis, atdohd trauzinu un fakka:) Waldeews, brahl!

L. A. (Dserr un fakka:) Lai aug ko taupiht un fargahht preeksch behrnu behrneem, lai ne falst un muhs ne lahd.

P. J. Labbi mannis pehz, lai arri ta paleek. Bet nu, wessels! — jaet. —

L. A. Wessels pats, ar Deewu! —

Un nu draugi schkibrahhs; Jurris fleppen lihde kluffinam pa mescha beesumeem us luhkeem — un atkal Ansis pa stiggu us leelzetta puffi. —

R. S — 3.

Eihds 9. Juhni pee Nihges irr atnahkuschti 505 kuggi un aisbraukuschti 420.

Brihw driffeht. No juhrmallas=gubernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. E. E. Napierky.